

Asia: VN/34059/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista.

Kemianteollisuus ry pitää huomionarvoisena, että kyseinen suuri kokonaisuus tulee lausunnonle hallituskauden loppupuolella, eikä siitä sellaisenaan löydy esitystä hallitusohjelmasta. Uudistus on merkittävä, ja koskee erityisesti ammatillista koulutusta ja sen rahoitusta, joka tässä ehdotuksessa ollaan jakamassa kahteen eri kokonaisuuteen. Yhden rahoitusmallin sijaan ammatillis-ta koulutusta siis jatkossa rahoitettaisiin kahden eri rahoitusmallin kautta. Kemianteollisuus ry ei näe syytä monimutkaistaa nykyistä mallia.

Lausuntoesityksessä todetaan esityksen valmistelun sisältäneen laajaa sidosryhmäyhteistyötä. Tämä yhteistyö on keskittynyt paljolti oppilaitoskenttään, eikä työelämän edustusta ole kuultu. Tämä on valitettavaa, sillä työelämän edustajilla olisi tarjota runsaasti tietoa työelämän tulevaisuuden tarpeista. Näiden tarpeiden ympärille luotu dialogi olisi tehokas keino kehittää koulu-tuksen sisältöjä työelämän tarpeita vastaavaksi. Osaajapula ja huoli osaamisen laadusta ovat kemianteollisuudessa aito huoli, ja parhaiten parantaisimme tilannetta puuttamalla siihen aktiivisesti yhdessä. Kemianteollisuus on osaamis- ja turvallisuusintensiivinen toimiala, johon haluamme jatkossakin työllistää parhaita mahdollisia ammattiosaajia. Alan kunnianhimoiset hiili-neutraalisuustavoitteet luovat lisää haastetta opetuksen sisältöjen vastaavuuteen työelämän tarpeiden kanssa.

Kemianteollisuus ry ei kannata esitettyjä muutoksia varsinkaan rahoitusmallin osalta. Esitettyssä on nyt lähdetty kokonaisuudessaan toisen asteen laajennuksen mukaisesta oppivelvollisten koulutuksen lähtökohdista, ja yrityksille tärkeä ja merkityksellinen jatkuva oppiminen (AT, EAT) on unohdettu kokonaan. Lainsäädäntöä tulisi tarkastella kokonaisuutena ja sen muutosten vaikutuksia

arvioida myös tulevaisuuden osaamisen ja työelämän kannalta, ei ainoastaan oppivelvollisten näkökulmasta. Väylät kohti ammatti- ja erikoisammattitutkintoja on myös rahoituksen puolesta pidettävä auki, sillä ne ovat teollisuudessa laajasti hyödynnetty osaamisen kehittä-mismahdollisuus. Kemianteollisuus ry on erittäin huolissaan AT- ja EAT -tutkintojen toteutumise-
stä jatkossa, jos esityksen mukaiset muutokset rahoitusjärjestelmässä toteutuvat. Tämä vähentäisi huomattavasti yritysten mahdollisuuksia hyödyntää ao. tutkintoja jatkuvan oppimisen välineenä jatkossa. Lisäksi muutos saattaa sisältää työelämälle sellaisia vaikutuksia, joita em-me vielä osaa ennakoida.

Rahoitusmallin kahtia jakaminen merkitsisi ammatillisen koulutuksen järjestämisen taantumista ammatillisen koulutuksen reformia edeltävälle tasolle. Reformi on astunut voimaan vuonna 2018, eikä sen vaikutuksista ole vielä tehty kunnollista arviointia. Tämän lisäksi ammatillista koulutusta uudistettiin mittavasti toisen asteen maksuttomuudella ja oppivelvollisuuden laajen-nuksella vuonna 2020. Nämä uudistukset olisi syytä arvioida laajasti ennen uusia uudistuksia. Työelämääinkin on kaikunut oppilaitosten pyyntö siitä, että heille annettaisi työrauhaa kehittää työskentelyään jo tehtyjen muutosten puitteissa.

Lopuksi: ammatillisen koulutuksen kokonaisuuksia on nykyisen rahoitusmallin mukaan voinut suorittaa myös osissa. Uudistus ilmeisesti poistaisi tämän mahdollisuuden. Kemianteollisuus ry huomauttaa, että osakokonaisuudet ovat mm. oppisopimusten erittäin tärkeä osa, ja juuri sel-laista oleellista joustoa, jota työelämä koulutusjärjestelmältä kaipaa. Tuo jousto ei saa poistua, sitä päinvastoin tarvitaan lisää.

Siltanen Anni
Kemianteollisuus ry